

fal újabb sarka bukkant elő, amivel összefüggően, július 8-án, kábelkeresés kapcsán további falszakasz látott napvilágot, így összesen újabb mintegy hét m hosszú szakasz vált ismertté. Szerencsés esetben földradaros vizsgálattal tisztázható a teljes nyomvonal.

A szentélytől DK-e induló járdaszakasz tükörszedések, 2014. június 17-én, török kori épületmaradványok és a temetőfal egy újabb sarka mutatkozott. Az előkerült 17. századi épületmaradványokat újkori beásások bolygatták, emiatt az épületek érintett területre eső részének lehatárolása is sok esetben bizonytalan.

A három nagy égett folt és kettő szélén húzódó szenes gerendamaradványok alapján először roncsolt padlókkal számoltunk, de a bontás során beigazolódott, hogy az épületek patiosos omladékát találtuk meg (36–38. obj.). A három nagyméretű jelenség összefüggése nehezen tisztázható, mivel azokat nagy mélységű újkori beásások választják el. A 36. obj. esetében megfigyelhető volt az alapárok befordulása egy rövid szakaszon, de D-i széle ennek is bolygatott, így bizonytalan, hogy az épület sarkáról vagy csak osztófaláról van szó. A 37–38. objektumoknál csak a használati szintet sikerült tisztázni az épületek területre eső kontúrját teljesen elpusztították az újkori beásások. A temetőfal sarka mellett újabb alapárok és tőle független padlónyoma került elő. Az előkerült épületrészletek keltezését a leletanyagon kívül a térképi források és a bolygató újkori sír(ok) is támogatják.

Az ásatás és a megfigyelés eredményei alapján a terület régészeti védettsége indokolt; az újkori feltöltés alatt megmaradt sírok és épületnyomok egyrészt a középkori mezőváros, másrészt a török kori település történetének kiemelkedő jelentőségű forrásai.

Az ásatáson részt vett Bilicz Enikő, Bíró Emese, Bujdosó László, Hortobágyi Viktor és Papp Lilla, a geodéziai bemérés Tanyi Sándor végezte.

A. HALÁSZ ÁGOSTON

148. Hévíz, Temető

(KÖH 52969)

(Zala megye) U?, Ró, Á, Kk

A 76-os sz. főút Hévíz–Alsópáhok elkerülő út és a 73178 j. bekötő út építése nyomvonalába eső régészeti lelőhely Hévíz város ÉNy-i határában, a Zalavári-hát lankás lejtőjén és a mai Páhoki-patak vizenyős, mocsaras partja között húzódik. A lelőhelyet 2005-ben P. Barna Judit találta meg, 2006-ban Kvassay Judit, majd 2013-ban Eke István, a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ munkatársa végeztek újabb terepbejárásokat. A terepbejárások során őskori (az újkőkori Dunántúli Vonaldíszes Kerámia Kultúrája) és középkori felszíni leleteket találtak.

A nyomvonalba eső, lehatárolt lelőhelyen a régészeti fedettség vizsgálata céljából az MNM-NÖK próbaásatást végzett Eke István vezetésével. A nyomvonal 100 m-es sávjában összesen 6 kutatóárkot húztak a tervezett út tengelyében és a vízvezető árkok helyén. Mivel a próbafeltárás eredménye pozitív lett, bizonyossá vált, hogy a terület régészeti fedett, ezért szükségessé vált a teljes felületű feltárás.

A feltárást 3793 m²-en a Göcseji Múzeum végezte el 2014. augusztus 26. és október 10. közt. A korábbi években kőfejtés, és folyamatosan mezőgazdasági művelés alatt álló területen a humuszréteg alatti homokkőves kibukkanások közötti agyag-

lencsékben lehetett csak megfigyelni a régészeti korú objektumokat. A lelőhelyen összesen 74 telepjelenséget tártunk fel, a régészeti jelenségek között cölöphelyek, karólyukak, félig földbemélyített, illetve cölöpszerkezetes házak, szabadon álló kemencék, méhkas alakú és rézsűs falú, egykor gabonatarolók, másodlagosan szemetesgödörként használt objektumok jelentek az alább megnevezett korszakokból.

A régészeti objektumok közül megemlíthető néhány olyan őskori (feltehetően neolitikus) jelenség, mely pattintott kőeszközöket, magköveket, valamint jellegtelen kerámiát tartalmazott. Az őskori telepet a későbbi korokban történő megtelepedés folyamán többször megbolygatták. A magkövek és pattintott kőeszközök sok esetben folt nélkül, csupán szórványként kerültek elő a gépi humuszosítás közben.

A római korból több, ugyancsak bolygatott és szétszántott régészeti jelenség között néhány, kisebb-nagyobb átmérőjű gödör és félig földbemélyített, cölöpszerkezetes ház is szerepel. A római kori kultúrrétegből bronzérmék, korongolt, jó minőségű, érdes felületű, szürkére égetett kerámia, állatcsont, vasszegek és kisebb vaseszközök (pl. vaskés), félig megmunkált agancs, jelölt téglák, vakolatdarabok stb. kerültek elő. Pontosabb keltezés az érmék és a kerámia restaurálása után adható.

A régészeti jelenségek többsége az Árpád-korból (12. század végétől – a 13. század elejétől) és a késő középkorból (14–15. század) származik. A korongolt, jó minőségű, felületkezelt, oxidációs és redukációs égetésű Árpád-kori és késő középkori kerámiák jellegzetes peremkiképzésük alapján jól elkülöníthetőek. Az Árpád-kori edények töredékei között viszonylag gyakoriak a vízszintes vonalkötegekkel díszített darabok, valamint fehér kerámia is előfordult a hévízi leletanyagban. A kerámián kívül némi állatcsont is került elő az erősen faszenes, patiosos betöltésű gödrökből. Ezek mellett szabadon álló kemencék maradványait és az azokhoz tartozó hamusgödöröket tártuk fel. A középkori kemencék boltozata az elmúlt évszázadok leforgása alatt egytől egyig elpusztult, csupán a kemencék falának a köríve, illetve sütőfelülete maradt fenn. Rétegbonnással egyes esetben a kemence átépítésének, a sütőfelület megújításának egykori mozzanatait is sikerült nyomon követni. A sütőfelület feltörése után csupán egy esetben lehetett felfedezni, hogy a platni alatti felületet elszórtan, nem összefüggően kerámia-töredékekkel rakták ki a jobb hőmegtartás érdekében.

Munkatárs: Mihácz Pálfi Anett régész.

STRAUB PÉTER

149. Hódmezővásárhely, Csomorkány,

Hódmezővásárhely, 2. lelőhely

(KÖH 1539)

(Csongrád megye) Sza, Á, I

A Hódmezővásárhely 0421/51. hrsz.-ú csomorkányi templomrom közvetlen környezetének rehabilitációja beruházáshoz kapcsolódó megelőző feltárást a Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ munkatársai végezték 2014 szeptemberében.

A feltárás a Csomorkányi-lapos D-i részén, a mai csomorkányi úttól D-re, a régi csomorkányi út mentén, továbbá a csomorkányi templomrom közvetlen környezetében folyt. A templomrom és közvetlen környezete részben feltárt, jól kutatott.

A megelőző feltárára kijelölt terület humuszosítását követően 14 szelvényt tűztek ki az emlékfal, a kilátó és a torony helyén. A különböző méretű szelvényeket 40–50 cm mélyen humuszos-